

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSÉS-FÉLE HÁZ),
HOVÁ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.
KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖRKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.
→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FILL. ←

KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSÉS-FÉLE HÁZ)
HOVÁ AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.
HIRDETÉSEK
ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN VÉTELTNEK FEL.

A város jövő évi költségvetése.

Esztergom, november 19.

A városházánál a napokban készül el a pénzügyi bizottság az 1905. évre szóló költségvetési előirányzat tervezetének le-
tárgyalásával.

Alkalmunk volt egy ilyen tervezetbe tekinteni és ez alapon kijelenthetjük, hogy a város jövedelmei a múlt évinél 20.603 kor. többlettel jefentkeznek.

A haszonberek 1330 kor. 50 fillérral jobbak; a gazdasági jövedelem 14.766 koronáról 20.972 kor. 94 fillérre ugrik, tehát 6206 kor. 94 fillérral javul; az erdő jövedelmezősége 32.985 koronáról 40.139 K. 60 fillérre emelkedik; a megtérítésekből az idej 8095 kor. 38 fillérral szemben 9059 kor. 95 fillér többlet mutatkozik; a katonai megtérítéseknél is 58.165 kor. 21 fillér helyett 60.065 kor. 21 fillér többletrel számíthat a város, sőt a szerény közoktatási jövedelem is az idej 24.050 kor. 15 fillérral szemben 25.873 kor. 10 fillért igyekszik hozni, a köztisztasági czim eddig 80 korona jövedelemmel szerénykedett. Ennyi

volt ama mindent eltakarító gép hozama. A jövő évben 1280 koronát remél a számvevő; a vegyes jövedelem 1904-ben 10.265 kor. 60 fillért ígért, míg a számvevő 1905-re 12.292 kor. 60 fillér bevételre, tehát kétezer koronával többre számít.

Ennek a dolognak végtelenül tudnánk örüdeni, hogyha nem volna másik oldala a tükörnek.

Ez a másik oldal a kiadási rész.

A közigazgatási kiadások 61.081 kor. 20 f.-ről 63.396 kor. 20 f.-re; az egyháziak 6838 kor. 41 f.-ről 8844 kor. 38 f.-re a közoktatásügyiek 72.793 kor. 57 fillérről 78.642 kor. 40 f.-re; a nyug- és kegydíjak 15002 k.-ról 17.103 kor. 44 f.-re, a gazdasági kiadások 15500 kor. 74 f.-ről 17.534 kor. 91 f.-re, a középületeknél 17.540 k.-ról 21.950 kor. 95 f.-re; az utcák és hidak fentartása 8480 kor. 53 f.-ről 17.180 kor. 52 f.-re; a közvilágítás 16000-ról 19.000-re emelkednek, nem is említve több kisebb tételnek meglepő emelkedését.

A folyó évre 474.570 kor. 55 fillér kiadás volt előirányozva; a jövő évi elő-

irányzat 501.756 kor. 50 f., a többlet tehát 27.185 kor. 95 fillér.

Szóval, ha a jövő évi emelkedett bevétel 329.236 kor. 037. és a kiadás 501.756 kor. 50 f., akkor a 20.603 kor. 85 fillér javulással szemben 27.185 kor. 95 fillér többlettel jelentkezik, tehát végleg megállapítható, hogy a kiadási rész 6582 kor. 10 fillérral ismét emelkedni fog.

Ez a jövő évi költségvetési előirányzat képe, mely azonban csak úgy tökéletes, hogyha megemlítjük, hogy a már említett bevételi és kiadási rész összehasonlítás, illetve az előbbinek az utóbbiból való levonása után 172.520 kor. 47 fillér hiány jelentkezik, mely természetesen pótdadó útján lesz fedezendő.

Ha már most tudjuk, hogy az idén a bevételek 308.632 kor. 18 fillérre, a kiadások pedig 474.570 kor. 55 fillérre ruggtak és itt 165.938 kor. 37 f., volt a pótdadó útján fedezendő hiány, úgy megállapíthatjuk, hogy a jövő évi a folyó évvel összehasonlítva 6582 kor. 10 fillérral több vagyis a pótdadó 1905. évben 3 1/2%-al magasabb lesz.

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Vége mindörökre.

Simándy Gáspár hosszan nézte az asszonyt. Megváltozott, de nem a hátrányára. A szüzi-
sen, kétféle simára fésült haj helyett most költői rendtelenségben, de azért ügyesen elrendezve, hatalmas hajkorona tört a magasba. Karcsu volt most is a teste, de asszonyosan telt és erőteljes, kívánatosan aczélos. A szeme az az édes nosolygó fekete szem, hidegen meredt a férfira.

Tíz esztendő múlt el azóta, hogy utoljára látták egymást. Elváltak, szívükben a be nem teljesedett szerelem győtrő keserűségével. Mind-egyik a másikat okolta a szívek hajótörése miatt, pedig különös volt mindkettő és bűnös volt első sorban az élet. Hány egymáshoz illő szerelmes lelket szakít el így egymástól a könyörtelen élet! A megéheztetés gondja ur a szívek szerelme felett és parancsoló szava ellen nincs appelláta a gyöngy embereknél, akik a szerelmük kedvéért nem akarják felvenni a harcot a mindennapi kenyérért. Büszke, nagyralátó ember volt mind a kettő, nem tudtak beletörődni a gondolatba, hogy ha egymáséi lesznek, nyomorognak a szükségük miatt. Hallották és azt hiték a józan öregebbek intó tanácsát, hogy a leg-

forróbb szerelemből is közönyt és gyűlölséget csinál a szegénység, amely bűnös és utálatos. S mielőtt összeesapott volna felettük a szeretkezés örvénye, hallgattak a bűvös megfontolás szavára. Kerülni próbálták egymást, aztán a gögösebb a leány, megírta a fiúnak, hogy nem szereti őt többé. A fiu elhitte ezt s világgá ment.

Ember lett belőle. Hivatalba, rangba jutott vasszorgalmával. Gyöngeség többé el nem fogta, a rököt kerülte és megvetette. Hirdette, hogy gyenge, gyarló teremtese százszor alváltóbbak a férfinnál, mert kevesebb az eszük és gyengébb a szívük. És midőn estéknél magába roskadva felidézte lelkében első, egyetlen és utolsó szerelmét, panaszos vádakot szórt a leány ellen, aki nem akart az övé lenni, mert szegény volt. Az nem jutott az eszébe, hogy akkor ugyanígy gondolkodott ő is. A leány férjhez ment hét esztendővel a szakítás után; keserű könnyeket sirt, mikor fejére adták a menyasszonyi koszorút, az esketési szertartás alatt az ájulás környékezte — nem szerette az urát s még nem felejtett. De aztán multak az évek, hozzászokott a férjéhez, aki mindennapi ember volt ugyan, de az asszonyért lehozta napot is az égről. S mikor egy gyönyörű leánykája született a fiatal asszonnynak, béke költözött a szívébe. Megtalálta életének célját s nem kesergett többé a mult felett. Bűvös, józan asszony lett belőle, a dolgos és erényes nők mintaképe.

És most találkoztak tíz esztendő után. A vak véletlen hozta őket össze a gyorsvónat kárpánázott, meleg fülkájében. Ahogy egymásra ismertek, az első pillanatban megdöbbenek. A nő fel is állott, hogy átmenjen egy másik fülkébe, de aztán mást gondolt. Miért adja a haragost? Hiszen nincsen már erre ok. Minden elmúlt s csak neveltségessé tenné magát. Maradt tehát s jéghideg főhajtással viszonzta Simándy Gáspár üdvözlését.

Egy percig mohón nézték azért egymást.
— Megöregedett, gondolta az asszony.
— Még mindig szép — de mégis egészen más, gondolta a férfi.

Az asszony is, a férfi is mást látott a lelkével, amikor merengve gondoltak vissza multra. A tíz év előtti formájában varázsolta egymást vissza ez a két ember, aki szeretett. S most csalódva néztek egymásra.

— Hiszen nem az! nem az! De megváltozott!

Simándy kezdte a beszélgetést.
— Sohas hittem volna, hogy még találkoznunk Irma.

Az asszony vállat vont.
— Miért ne találkozhatnánk? Én nem találok ebben semmi különösöt.

— Ezzel azt akarja mondani, hogy soha nem törődött azzal a gondolattal, hogy mi még találkozhatunk az életben.

— Így van, felelte az asszony.
A férfi komoran nézett ki a napsugaras

Imakönyvek

egyszerű és diszes kivitelben, regények, ifjúsági olvasmányok, képeskönyvek nagy választékban kaphatók a „HUNNIA” könyvnyomdában Esztergom, Széchenyi-tér 327. szám.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Rideg számadatok ezek, de eléggé alkalmasak arra, hogy tovább gondolkozzunk vajjon mi történik ezzel a várossal, ha terveit évről évre folyton fokozzák és jövedelmeinek fokozása ismert szerény viszonyainál fogva majdnem lehetetlen?!

Jes.

Faültetés a határban.

Ha olvasóinknak egynémelyike valaha Sáros vármegyében, alsó Ausztriában vagy Olaszországban járt, bizonyára megelégedéssel látta, hogy az országutakat csupa gyümölcs ültetvény szegélyezi és a községek kül s belterülete valóságos kis erdő a gyümölcsfák sokaságától.

Az utak mentén ültetett gyümölcsfák kellemes árnyat adnak az utasnak, sőt a gyümölcs élvezete a boldog boldogtalannak meg van engedve de jaj annak, aki egy ágat letör, vagy a fát szándékosan megsérti.

Nálunk másként áll a dolog. Itt a gyümölcsfa árvagyermek. Bicsak, fejsze rontja, vékony sudarát botnak törik le s ha egy-egy boldogtalan fa mégis nagyra nő, gyümölcséért úgy megtépázzák, annyira összetörök, mintha bűnös volna, amiért termést is hozott.

Igy állván a dolog, aggodalommal fogadjuk a város gazdasági bizottságának ama kezdeményezését, hogy a szt. léleki utat és a réteket gyümölcsfákkal óhajtja benépesíteni. Aggodalommal, nemcsak népünk vandalizmusra hajló erkölsei, hanem a miatt is, hogy félünk, miszerint az ültetés után soha többé nem lesz gazdája a szép reményekre jogosító csemetéknek.

Mert nálunk az a szokás, hogy kiültetik a kis mostohát az árokszéltre, azután ott hagyják, hadd törje le a légytől védkező állat, hadd csavarja ki tövestől a vihar, vagy a pajkos gyermek és hadd szenvedjen pusztító forróságot. Védőkarót ültetni mellé, ehhez hozzákötni, nyári forróságban öntözni, az ártalmas rovaroktól védelmezni, növést, terjedését szabá-

gyönyörű tájra, mely villámgyorsan robogott el mellettük.

— Nincs szíve, gondoita magában. Nem is volt.

— Sok idő mult el azóta, mondta inkább magának. Sok idő, tulsok arra, hogy felejteni tudjon az ember

Hasztalan igyekezett közömbös maradni. Arczára boru szállt, a nyelve elakadozott s lángra gyult szemekkel nézte az asszonyt. Meg volt indulva.

Az asszony megérezte, mi dul a férfi lelkében. Ő sem tudott tovább tetetni s zavartan harapdálta az ajkait. Lopva nézett a férfira, aki izgatottan ült a helyén.

— Irma, kezdte a férfi. Irma, hát elfelejtett?

Nem vagyok Irma, mondta. Én már a más felesége vagyok és van egy kis lányom.

Ugy érezték, hogy ezer és ezer mondani valójuk lenne, ha beszélni mernének. De nem beszélhettek, minden szó egy bünt, egy szent-ségtörést jelenthetett volna.

Az asszony volt az első, aki magához tért zavarából. Közömbös mindennapi dolgokról beszélt s a férfi immel-ámmal felelt neki. Nem tudtak belejönni a hangba, mely két barátságos idegen között olyan természetes. A lelkük visszakalandozott a multba, a kerti eperfa alá, ahol annyi forró csókot váltottak.

Végre kitört az indulat a férfiből.

— Szeret-e még? Kérdezte suttogva.

S megragadta a kezét. Az asszony rémülten riadt vissza és nem tudott felelni. Köny-

lyozni, no erre ugyan még nem tudunk példát.

Lehet-e most már csodálni, hogy a gyümölcsfa megbecsülésére eddig nem tanított köznép, látva, miszerint a kis csemete úgy is gondozatlanul áll, egyszerűen kidönti azt alkalmi botnak, ostornyélnék. Holott, ha azt észlelné, hogy a kiültetett csemeték jövődől sorsáról látható és folyton ismétlődő gondoskodás történik, bizonyára tudatára jönne annak, hogy mily botorság azt elpusztítani!

Lehet-e csodálni a köznép vandalizmusát akkor, midőn egyetlen farongáló nem került törvény elé s nem részesült példás büntetésben? Ugy-e, hogy nem?

Lehet-e csodálni a vandalizmust akkor, midőn a multban az iskolás gyermekeket ki sem oktatta a gyümölcsfának czélfára és megbecsülésére? — Ismét nem!

Nem azért írjuk e sorokat, hogy ezek után feladják a szép tervet, — hanem azért, hogy akik a fákat kiültetetik, kötelességüknek ismerjék azoknak jövőjéről is gondoskodni nemcsak a fanevelés szabályai szerint, hanem a törvényben gyökerező biztonsági intézkedésekkel is.

Huszonnégy állandó mezőőr két hegyemester felügyelete alatt szolgálja a várost. Nem hisszük, hogyha ezeknek szigorú parancsuk van a fákat védelmezni, hogy akkor még mindig pusztulás legyen a lelkes kezdeményezés eredménye!

Gazda.

Vármegyénk hölgyei a tüdőbetegekért.

— Saját tudósítónktól.

A József főherceg Sinatorium Egyesület védnöke József főherceg meleghangú fölhívással fordul vármegyénk hölgyeihez, hogy segítség a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékonyczélú sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg Esztergom megyében is a hölgybizottságok.

Értesülésünk szerint az egyesület azoknak, akik nemes czélfát pártolni sietnek, a főherceg védnök aláírásával művésziesen kiállított ok-

pergett alá a szeméből. Hatalmában volt régi szerelmének.

— Hát nem feledtél! Ujjongott a férfi s a reszkető fehér kezét forró csókokkal halmozta el.

S az asszony türte, nem tudott ellent állani.

S amikor a férfi melléje ült, átölelte két erős karjával, forró arczával ajka fölé hajolt, hogy izzó, bűnös, kárhuzatos csókot nyomjon rá, felsóhajtott az asszony.

— A férjem...

Simándy Gáspár ettől a szótól hirtelen kijózanodott. A lelkével szerette azt a nőt, az első, az igazi, a szüzi szerelemmel nem birni akarta őt — szeretni.

És eszébe ötlött, hogy szerelmének tárgyát bírta egy ember, a „férjem“

Nem ez, nem ez az, akit szeretett, az egy másik asszony, akit ő nem ért, aki őt nem érti.

Hévílete elszállt. Józán lett megint és szomorú.

Nem csókolta meg az asszonyt, hanem visszaült a helyére. Es aztán alig beszéltek más valomit az uton.

A harmadik állomásnál kiszállt az asszony. Némán kezét fogják, gyorsan és nyugodtan bucsuztak. A férfi megkönnyebbülten lélekzett fel, amikor a fiatal asszony erőteljes alakja eltűnt a pályaudvar kapuján. Visszahanyatlott a borpamlagra és keserveset zokogott:

— Vége! Mindörökre vége!

Szombatos Elemér.

levelet ad ezenkívül az egyesület ügyroja le háláját, hogy azon hölgyeknek nevét akik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökíti meg. Értesülésünk szerint Esztergom városában a hölgybizottság már megalakult, az esztergomi és párkányi járásban az egyesület felhívásai most mennek szájjel.

Megjegyezzük, hogy a sanatóriumi hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti actiója sikert lánson, hogy a tagok a maguk örállomásán lelkes harcsoai legyenek a tuberkolózis elleni küzdelemnek.

Esztergom városában a következő hölgyek működnek közre az egyesület érdekein:

Horváth Béláné, Andrassy Jánosné, dr. Áldori Mórné, dr. Burián Jánosné, dr. Berényi Gyuláné, Brenner Józsefné, Burány Ernőné, Bütter Róbertné, Csupor Istvánné, Frey Ferenczné, dr. Földváry Istvánné, dr. Gönczy Béláné, Hess Rezsőné, dr. Hulényi Gyözőné, dr. Horn Károlyné, dr. Janics Imréné, báró Jeszenák Istvánné, öz. Laczkó Pálné, Marosi Józsefné, Magos Sándorné, Magurányi Józsefné, öz. Mészáros Károlyné, Nedermann Józsefné, Nedeczky Miklósné, Oltósy Lajosné, Reviczky Gáborné, Schönbeck Mihályné, Szeceksay Kornélné, öz. Szvoboda Románné, Vaszary Lászlóné, Vimmer Imréné, Valtér Károlyné, Verklán Mártonné, öz. Zubsek Mihályné. — Különös buzgalommal működnek az egyesület érdekén: Oltósy Lajosné, Brenner Józsefné, dr. Burián Jánosné, Hess Rezsőné és öz. Zubsek Mihályné.

Az esztergomi járásban a következő hölgyek működnek közre az egyesület érdekében. Weil Adolfné, Hosmann Béláné, Dvoracek Rezsőné, Becherer Jenőné, Szolák Imréné, Dózsa Árpádné Tokodról, Vadászfy Jenőné és Szilágyi Bertalané Pilismaróthról, Wilch Károlyné, öz. Müller Józsefné és Müller Ernőné Süttőről. — Stern Arminné, Breuer Zsigmondné, Eienstädter Ignáczné, László Jánosné, Rényi Miklósné, Wendland Károlyné, Spalting Gusztávné, Karner Antalné és Váhl Frigyesné. A párkányi járásban — öz. Székesváry Jánosné, Glaser Zsigmondné és Stampay Jánosné Kőbükthről, B. Boronkay Jenőné Sárkányról, Hartmann Mártonné Gyiváról.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti népművelő feladatnak ilyen nemes szívű gárdával nagy sikere lesz.

Az udvarias ember.

Történt, hogy egy munkást a társra kimarta a kenyér adó gazdájuk szeretetéből, elfordítva amattól az ő hajlandóságát és a kenyér adó kiadta utját az ő munkásának.

A munkás pedig hallgatott, s befelé folyván könnyei szomorkodék az ő nyomorúságán, a mely mint az éhes ordas farka ólálkodott rája a kenyér ellenség köves országutján.

Nagy gondok tüze emésztette őt, s miközben szorgosan dolgozott, a még nékie adott uéhány munkanapon, egy edény viz állott előtte, hogy enyhítse vele tikkadtságát, a mit nem oltott a hűs viz, mert a befelé omló könnyek szitották, mint a kovácstűzhely parázsát a pemetből szóródó vizesöppek.

Béjött pedig a műhelybe az a társa, aki kimarta kezéből a kenyért. s hogy megszomjazék az ő dus ebédje után, a szomorú emberhez közelgett és nyájas szóval, szelid arcczal kérdezte tőle:

— Megengeded-e, hogy egy korty vizet igyam a te italodból.

A ezen kü torkába ennyit

három nek is hozzá. kérsz t

Beteg v . . . Mi S elszor Azt a t

Végtele Attól b Mire vá Hej, ha

Van eg Van eg Az a v Mi baja

képvisel Forster rály, rendi r gom vá nendő a Eszterg

város október alatt ke gyes m ő es, és méből a szivemb tetületn gult szí a szoro nem szí szülővá tekintet képvisel rencse

érezete ban uja som ré megbecs akaratn dok leg és mély

és távir városun táviróhi lást tar a hivata találta.

ratlanu Csipős denki k mielőbb ilyenkor ják, hog sereg p bizony,

A szomorú ember bölintott, hogy igen s ezen közben nehéz jajgató átokszó vonaglott a torkában, de nem mondta ki, hanem mindössze ennyit mondott:

— Mikor elvetted a kegyeremet, a melyet három darabra kellett törnöm, hogy az enyéimnek is jusson, nem kérdezted meg, mit szólok hozzá. Most pedig egy ital vizet ilyen szeliden kérsz tőlem. Igyál felebarátom.

Nagy Béla.

HIREK.

Beteg vagyok . . .

Beteg vagyok s nem tudom, hogy mi bajom. . . Mintha ülnék tengerjáró csónakon, S elszoritná szívemet a végtelen, Azt a titkos búbanatot érzem.

Végtelen vágy kínoz engem, azt hiszem. Attól beteg, attól sajog a szívem. Mire vágyom? Tudja az ég, valami . . . Hej, ha én azt úgy el tudnám mondani!

Van egy rózsám, őszi napfény az anyja, Van egy leány, gyönyörű szép, az adta, Az a virág elmondhatná tinektek, Mi baja van az én beteg szívemnek.

IIIa.

— **Br. Forster Gyula köszönete.** A város képviselőtestülete tudvalevőleg üdvözölte báró Forster Gyulát azon alkalomból, hogy őt a király, legmagasabb elismerése mellett, a főrendi rangra emelte. Forster báró, ki Esztergom város szülöttje, ezen üdvözlést megköszönendő a következő megleghangú levelet intézte Esztergom város közönségéhez.

„Mélyen meghatótt Esztergom szab. kir. város tekintetes képviselőtestületének f. évi október 20-án tartott közgyűléséből 163. szám alatt kelt nagybecsű átiratában kifejezett kegyes megemlékezése abból az alkalomból, hogy ő es. és ap. király felsége legmagasabb kegyelméből a főrendek sorában iktattattam. Még inkább szívemhez szölt azonban a tekintetes képviselőtestületnek az a gyöngédsége, mellyel boldogult szüleim emlékét is felidézve utalt azokra a szoros kötelékekre, melyek engemet soha meg nem szűnő szeretettel és kegyelettel csatolnak szülővárosomhoz. Végtelen nagy kitüntetésnek tekintem Esztergom sz. kir. városa tekintetes képviselőtestületének kegyes üdvözlését és szerencse kívánatait és annál élénkebb hálám érzete, melyet táplállok, mivel az üdvözlő iratban újabb megnyilvánulását látom szülő városom részéről irántam mindenkor tanusított megbecsülhetetlen rokonszenvennek s kiváló jó akaratnak, melyért hálás szívem mélyéből mondom legforróbb köszönetet, igaz ragaszkodással és mély tisztelettel maradok.“ stb.

— **Rovancsolás.** Bérczy Ernő m. kir. posta és táviráda igazgatósági tanácsos csütörtöktől városunkban időzött, s a helybeli posta és táviróhivatalban a három nap alatt rovancsolást tartott. A beható vizsgálat a kezelést és a hivatal minden szakát kifogástalan rendben találta.

— **Kemény tél.** A téli időszak kissé váratlanul és korán, nagyon is beköszöntött már. Csipős hideg metszi a járó-kelők idegeit s mindenki kabátjába húzódva siet az utcákon, hogy mielőbb meleg szobába érjen. Az időjósok, kik ilyenkor százával teremnek, egyrészt azt mondják, hogy ez az idő nem marad így, a másik sereg pedig a mellett bizonyodik, hogy de bizony, ez már így lesz jövő évi márcziusig,

mert a tartós forróság után most tartós hidegek következnek. Majd elvállik, melyik véleménynek ad igazat a nagy természet. A téli örömök már megkezdődtek, amennyiben a „Kutyaszorító befagyott vizén, már egy-két merészebb s türelmetlen ifju, koreszolyázott is.

— **Értekezlet.** A városi kör f. hó 21-én d. u. 4 órakor a Magyar Király vendéglőben értekezletét tart, melynek tárgya a városi képviselőtestület és megyebizottsági tagok választása. Dr. Valter Gyula, alelnök. Dr. Horn titkár.

— **Társasvacsora.** A Szt. Tamás és vizivárosi Kath. Polgári Kör vasárnap este tartotta társasvacsorával egybekötött ismerkedési estélyét. Az egyesület helyiségei szinte szűknek bizonyultak, mert a tagok családostól hivatalosak voltak. Az estélyen jelen volt lovag *Mattyasovszky* Lajos a kör diszelnöke is. A vacsora alkalmából felküzösztöket mondtak. *Guzsvenitz* Vilmos a kör elnöke a diszelnökre, dr. *Wipplinger* Ödön egyl. ügyész *Guzsvenitz*re, *Dvihally* Géza egyl. titkár a jelenlevő hölgyekre és a tagok családjára. Ismét *Guzsvenitz* elnök *Wipplingerre*, *Simonidess* József alelnökre és *Iványi* Gézára stb. A vacsora után tánc volt, mely vidám hangulatban reggel 4 óráig tartott.

— **Jóváhagyás.** A törvényhatósági bizottság jóváhagyta a város képviselőtestületének azon határozatát, hogy Haugh Lambert kerületi orvos elhalálzásával a város területét két orvosi kerületre osztja olyképp, hogy az I. kerülete a régi anya város, a II. kerülete pedig szt. Tamás, Viziváros és Szentgyörgymező kerületek képezze. Az I. kerület teendőinek ellátása dr. Áldori Mór tanácsorvosra, míg a II. dr. Berényi Gyula kerületi orvosra bízott.

— **Jelölések.** A megyei és városi bizottsági tagságra tömérdek jelölt jelentkezett az idén. A kortes járás már javában folyik és ha az előre tapasztalható hangulatokat mérlegeljük, úgy el kell ismernünk, hogy a választó közönség ugyancsak megrostálja a jelöltjeit, s nem fog, nem odaváló embereket küldeni a képviselőkbe. Kiváltképpen élénk a szenttamási kerület választási népe. Itt van a legtöbb jelölt de a polgárság eddig komolyan csak *Guzsvenitz* Vilmos, *Hoffmann* Ferenc és *Bütnér* Róbert nevét emlegeti.

— **Kiegészítés a novemberi katonai előléptetésekhez.** A hadsereg rendeleti közlönyéből utólag a következő, bennünket érdeklő előléptetéseket közölhetjük és pedig: *Gernot* Lajos 26. gyalogezredbeli I. o. kapitány őrnaggyá; — dr. *György* Emőd ezredorvos törzsravassá, — *Holek* László esendörzsázados esendörőrnaggyá és *kapuvári Vargyas* Andor honvédszázados főhadnaggyá, míg *Leidenberger* János volt házi ezredsegéd-tiszt — főhadnaggy, a kit legutóbb *Thaly* Kálmán országgyűl. képviselő fiának fogadott, honvédszázadosá lépett elő.

— **Tanitók gyűlése.** A Párkány-espereskerületi r. kath. tanítószög folyó 10-én tartotta meg rendes őszi gyűlését Párkányban. A kellemetlen idő dacára szép számmal jelentek meg a tagok, kik szt. mise hallgatása után az iskola nagytermébe vonultak. Néhány percz után megjelent *Zlatnyánszky* Ernő barti esperes-plebános, mint az egyesület új elnöke, akit a gyűlés szívélyesen üdvözölt. Az elnök megnyitó beszédében elődeinek, kiváltképpen a legutóbbinak érdemeit mé tatta, nem különben dicsőrelleg nyilatkozott az egyesület addigi jó híréről, amelyet a vállvetett munkásságával, nemcsak lelkesedésével s a tagok közt uralkodó kölcsönös megbecsülés által ért el. Bizalmát he-

lyezi az egyesületbe, hogy új nehéz munkakörében őt is támogatni fogják. Szeretettel buzdította a papságot és tanítószöget egyetértő munkásságra s kölcsönös tiszteletre, mely alapköve minden sikernek. Végül az egyesület eljáráról szölt. Az elnököt lelkesen megéljeneztek. Napirend előtt dr. *Koperniczky* Ferenc volt elnök érdekeny búcsú levele olvastatott fel. Kiváló érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az egyházhatóság válasza közöltetett. *Dús Anna* párkányi tanítószög, ki már több ízben kitüntette magát tanulószög felolvasásaival most a fononimikából tartott gyakorlati előadást saját növendékeivel. Finom modora, kiváló szakképzettségével egyaránt lebilincselte a gyermekek és a hallgatók figyelmét is. Vita sorában a fononimika és az irvaolvasás módszere körül két tábor keletkezett. A nagyobbik tábor a fononimika hátrányait, többek közt, hogy a hang és jelek között nincs természetes okozati összefüggés, hogy a szótársításnak itt nyoma sincs, hogy egyoldalú, mivel csak olvasni s jóval később tanul meg írni a gyermek végül, amit az előadó is beismert, hogy az irva olvasás módszerével is ugyanannyi idő alatt ezélt ér a tanító, — a kisebbik tábor a fononimika előnyeit fejtegette. Ezután *Szűcs* Izidor bátorkeszi tanító mintaelőadása következett, melynek bevezetéseül meggyőző felolvasást tartott a mértan gyakorlati értékéről s annak a népiskolában való egyszerű ismertetéséről. A kitűzött aranyat *Dús Annának* itélték oda, utóbbinak jegyzőkönyvi dicséretet és elismerést szavaztak. „Az ének szerepe a népiskolában“ című tételt *Gajdár* István köbölküti tanító dolgozta fel ügyesen, melyért jegyzőkönyvi köszönetben részesítette az egyesület. *Biró Fessenák* Gábor párkányi plebános indítványára a gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a kántortanítók nyugdíjszerelemeinek orvoslása s a tanítók fizetésrendezése érdekében az egyesület *Csernoch* János prel. kan., országgyűlési képviselőt kérje fel a képviselőházban való szószólásra. A felirat megkeresésével *Stampay* köbölküti főtanító bízott meg. Együttal határozatilag kimondatott, hogy egy kibocsátandó kiáltványban sürgősen felhívják Magyarországon összes tanítóit és tanítóegyleteit újabb akcióra, aminek kivételére szintén *Stampay* kértetett fel. A jövő gyűlésre „A népek művelése az iskolában a családban s a községben“ című tétel tüzetett ki melynek jutalmazására az elnök egy aranyat ajánlott fel. Az elnököt megéljeneztek. Pályázati határidő jövő év márcz. 15. A gyűlést bankett követte.

— **Közgyűlés.** Esztergom sz. kir. város képviselőtestülete f. hó 22-én közgyűlést tart a vármegyeház tanácsstermében, mely alkalommal több fontos ügy kerül tárgyalás alá. A közgyűlés tárgysorozata 26 pontból áll.

— **Mértékelkobzások.** Rendőrségünk új vezetője dr. *Uray* István h. rendőrkapitány, tegnap szombaton razzitát tartott a hetivásáron áruházi sátorosok és különböző árusok között a végéből, hogy meggyőződjenek vajjon rendes mértékkel mérnek-e. Az árusoktól ezen alkalommal tömérdek súlymértéket koboztak el, mert nem voltak szabályszerűen és a törvénynek megfelelően hitelesítve. A piaci árusok után az üzletek jöttek sorra, hol szintén sok mértéket el kellett kobozni ugyancsak azért, mert a mértékhitelítő véleménye szerint nem voltak szabályszerűek. A váratlan vizsgálat érthető konsternációt okozott az árusok között, míg a közönség elismeréssel adózott a rendőrkapitánynak szögoru eljárásáért. Az elkobozott részint nem- vagy régebben hitelesített, részben pedig

rossz mértékek, egy egész kis kazalt tesznek ki.

— **Megbolygatott sir.** Bajótkon *Ulmann* Ármán ottani lakos f. hó 13-án temette el kis leányát, s rá két napra a sirt mintegy félméternyire felbontva találták. A csendőrség erőlyesen kutatja a sirbolygatókat. Egyik verzió szerint a sirt kiakarták rabolni, más hír szerint pedig a tettesek azért kezdték a sirt felnyitni mert hangokat hallottak, s így azt hitték, hogy a kis halott a sirban felébredt.

— **Az anyák büszkesége** a szép és egészséges gyermek, hogy ez elérhető legyen, ígyék a gyermek a hidegebb évszakban állandóan Zoltán-féle csukamájolajat. — Táperjeje nagy, szaga, íze nincs és könnyen emészthető. Üvege 2 kor. a készítő Zoltán B. gyógyszerárában Budapest és a helybeli gyógyszerárakban is.

— **A mozsártörő.** *Véber* Károly és *Mekler* János tokodi üvegyári munkások összeszólalkoztak, miközben *Véber* egy kezeügyében eső mozsártörővel úgy vágta föbe *Mekler*t, hogy az menten elájult. Az ütés szerencsére még sem volt olyan erős, hogy súlyosabb sérülést szenvedett volna. Az orvosi vélemény szerint fejsze 8—10 nap alatt begyógyul.

— **Török A. és Társa** Budapesten. Ha a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítói között széttekintünk, önkénytelenül a Török-bank ötlük szemünkbe. Ez a cég állandóan azt hirdeti, hogy hazánk legnagyobb sorsjátéküzlete. Ennélfogva tudakozódtunk és teljesen igazolták illetékes helyen, hogy e bankház valóban a legnagyobb sorsjátéküzlet és a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba, ami nem is csodálni való mert e cég a játszó közönség bizalmát a legnagyobb mértékben bírja. Azonkívül e bankház vevői felülmulhatlan szerencsével játszanak. Csak az előző sorsjáték hatodik osztályában is a sok ezer nyeresémen kívül a 600.000, 400.000 legnagyobb nyeresémet egy millió koronánál többet fizetett ki vevőinek. Ilyen eredmények egy osztályban és egyetlen egy sorsjáték-üzletben sem létezett. Ennélfogva megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, kinek Budapesten, Teréz-körút 46. sz. a. van a főüzlete, fiókja pedig Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54. sz. alatt, mindenkinek ajánljuk. A hivatalos terv szerint az I. osztály húzása legközelebbi esütörtökön és pénteken, f. é. november hó 24. és 25-én lesz és a sorsjegyek árai a következők: $\frac{1}{1}$ —12, $\frac{1}{2}$ —6, $\frac{1}{4}$ —3, $\frac{1}{8}$ —1,50 korona. Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Társához Budapesten.

— **Népmozgalmi statisztika:** Esztergomban 1904. évi november 13—20-ig.

Születtek: Nagy Erzsébet, Tóth Erzsébet, Ujvári János, Szabó Erzsébet, Juhász Borbála, Apáthy Irén Jolán, Stark Károly, Engelbrecht János, Weisz Mária Anna, Kertész Julianna, Mieselbach Lajos, Seinitz Károly, Berger László, Vittek Erzsébet.

Kihirdetés végett jelentkeztek: Schnessel Frigyes és Monai Katalin, Mitter Lajos és Mustos Anna, Pinke Jónás és Akúcs Eszter, Stróbl János és özv. Ortner Mihályné szül. Balogh Julianna.

Házasságot kötöttek: Gál János és Ormándi Anna Terézia, Stróbl János és özv. Ortner Mihályné szül. Balogh Juli.

Meghaltak: Várent Ferenczné szül. Gerendás Erzsébet, Apáthy Irén Jolán, Vittek Erzsébet, Wilhelm Flórián, Horváth János, Petrovics Mariska.

x **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznál a derék — testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál — a „Moll féle sósborszesz“-szel való bedörzsölés sikerrel használtatik. — Egy üveg ára 1 kor. 90 fill. Szétküldés naponta utánvéttel Moll A. gyógyszerész. és kir. udv. szül. tit. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. (6.)

x **Cigaretta hüvelyek.** A legfinomabb szivarka hüvelyek kaphatók a „Hunnia“ könyvnyomdában. Egyiptomi már 14 krtól fölfelé. Úgy szintén olaj festékek tubusokban és ecsetek- valamint finom angol zsebkések.

x **A Horgony-Pain-Expeller.** (Richter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő házi-szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fillér, 1 kor. 40 fill. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

x **Ki akar kellemesen és jól itatni?** Bárki is legyen az csak forduljon a „Hunnia“ könyvnyomdához s vegyen ugyanott egy iv valódi angol itatós papírost s már elérte célját! Érintése olyan mint a bársón s mosolyogva szivja fel a tintát, legyen ez bár „anthracen“ vagy „alizerin.“ — ára 30 fillér.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Tanuszkodás.

— *Jelenet a törvényszék előtt.* —

(A törvényszék családi bűnpört tárgyal. A vádlott kétségbeesetten védekezik a vád ellen. A vádhatóság a vádlott nejét is beidézeti tanunak. A csinos, fiatal asszony elegáns szürke ruhában jelenik meg a sorompó előtt. Idegesen húzza le szürke selyem-keztüjét.)

Az elnök: Ön tanunak van beidézve.

A tanu: Tudom.

Az elnök: Tudatnom kell önnek, hogy nem tartozik vallomást tenni.

A tanu: Ezt is tudom.

Az elnök: A törvény, minthogy ön a vádlott felesége, jogot ad önnek, hogy a vallomást megtagadja. — De ha vallani akar, akkor az igazat kell megmondania, mert vallomásra esetleg esküt kell tennie.

A tanu: Bocsánat, én már egyszer esküdtem.

Az elnök: Hol?

A tanu: Az oltár előtt. Örök hűséget es-

küdtem a vádlottnak, férjemnek. Esküvel fogadtam, hogy semmi bajában nem hagyom el.

Az elnök: Bocsánat, az nem ebben az ügyben volt.

A tanu: Talán mégis... A törvényszék arra kényszerít, hogy ehhez az eskühöz hűtelen legyek.

Az elnök: Miért? Hisz ön megtagadja a vallomást.

A tanu: Megtagadjam? Bocsánat elnök ur, ha megtagadom a vallomást, azt a gyanút ébresztem, hogy tudok a férjemre valami terhelőt, de nem akarom megmondani.

Az elnök: Tehát sziveskedjék vallomást tenni.

A tanu: Mit érek vele? Ha ártatlannak mondom a férjemet, a bíróság nem fog súlyt helyezni a vallomásomra. Valószínűleg esküre sem bocsát. Hisz oly természetes, erkölcsileg annyira kényszerű dolog, ha az asszony védi, menti az urát. A mentő vallomásnak nem lenne semmi értéke. Egész más lenne, ha terhelném a férjemet. Akkor a bíróság azt mondaná: gonosz asszony, de igazat mond. Letételné velem az esküt s megszegetné velem a korábbi esküt, mit az oltár előtt tettem. Szóval, a bíróság hinne a gonosznak, a hitszegőnek, a nőiességből kivetkezettnek. De nem hinne a tisztességes, kötelességtudó asszonynak. Ez a helyzetem, elnök ur. Tessék kérdezni, felelek.

Az elnök: Ferje csalással van vádolva. Mit tud erről a dologról?

A tanu (szenvedélyesen): Tudom, hogy a férjem csalt. Megesait engem. Gyáván, nyomorultul. Három év óta van kedvese. Silány, hitvány teremtés. Nem is az utczára, hanem a szemétre való. És ezért a nőért hanyagolt el engem és családját. Nyomorba, szegyenbe taszított. Most is vad gyűlölet lobog bennem, ha rá gondolok. Képes lennék tört ragadni és ledőlni a nyomorultat.

Az elnök: És ami a szóban forgó csalást illeti.

A tanu (nyugodtan): Abban ártatlan. Teljesen ártatlan.

Az elnök: Kész ön erre az esküt letenni?

A tanu: A legnagyobb készséggel. (Szívére teszi jobbkezét.)

A törvényszék megesketi a tanut, a ki a vád és védőbeszéd alatt sötét, gyűlöletteljes pillantásokkal sújtja a vádlottak padján ülő férjét.

A törvényszék fölmenti a vádlottat. A folyosón a védő gratulál az asszonynak:

— Remekül csinálta. Micsoda hév, micsoda pátoz!

— Ja ügyvéd ur, ne feledje, hogy drámai színésznőnek készültem. Három évig tanultam.

Az ügyvéd megszorítja a kezét:

— Nagy talentum... Becsületszavamra! S ha egy kis protekciója lett volna...

Zöldi Márton.

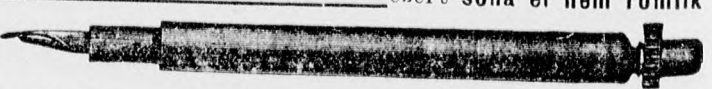
Felolós szerkesztő és laptulajdonos: GRENDAY JÓZSEF

A világ legjobb és legczélszerűbb tölthető tollszára.

A szerkezete ezen tollszárnak a legegyszerűbb épen ezért soha el nem romlik

jótállás mellett lesz eladva.

Hozzá bármiféle toll használható, nem mint a drága amerikaiaknál csakis aranytoll, s így mindenki kedvenc tollával írhat. Ezen toll önmagát tölti. Kapható csakis a „HUNNIA“ könyvnyomdában. Ára darabonként 3 korona.

Nyílttér.*)

Esztergom és vidékén

osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan szerencsés bankházából

Budapest, VI., Teréz-körút 46 a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály huzása f. é. november 24. és 25-én.

Az I. osztály sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/4	1/8	sorsjegy.
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 korona.	

Kiváló tisztelettel

Wallfisch Szidónia

dohánytözsde

Esztergom.

*) Ezen rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

RÉTHY-féle pemetefű czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

1 doboz 60 fillér. Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy regionak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúznál és meghűléseknél** bedöröcsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. * Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszerháza
az „**Arany orszlánhoz**”, **Prágában,**
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

Hirdetések felvételnek

a

Kiadóhivatalban.

GERENDAY A. és FIA

AKAD. SZOBRÁSZ.

— ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT —

SIREMLÉKMŰ GYÁROSOK

BUDAPESTEN.

Iroda, főraktár, műterem: VII. Kerepesi-ut 90. Fiókraktár: X. Kőbánya az új temető m.

FENNALL 1848

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb az egész világou ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszertárakban. Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY „Korona” gyógyszerháza

Budapest. VIII., Kálvin-tér. I.

Sürgönczim: ETERNIT, BUDAPEST.

Telefon 12—92.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

Hatschek Lajos szab.

Elpusztithatatlan, könnyű, tetszetős és olcsó fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 15000 kocsiakomány. — Kérjen ismertetést.

